

[Statsministeren.]

Vi fik sidste år i maj en kraftig advarsel om, hvor sårbar mange års udvikling i dansk økonomi havde gjort vor valutatiske likviditet. Det måtte derfor fremstå som en økonomisk politisk opgave af første prioritet at tilrettelægge en økonomisk politik, som kan tilvejebringe en gradvis bedring af betalingsbalancen. Det var det, regeringen søgte at gøre sidste forår ved en dæmpning af den indenlandske efterspørgsel, dels gennem en stramning af kreditpolitikken, dels gennem afgiftsforhøjelser og dels gennem fastsættelsen af udskrivningsprocenten til 95. Der var dem, der dengang mente, at det ville give en alt for kraftig dæmpning af efterspørgslen, og som derfor foreslog en væsentligt lavere udskrivningsprocent. I dag må selv kritikerne erkende, at regeringen dengang handlede rigtigt ved at fastholde den lagte kurs. Dæmpningen har ikke været for kraftig, tværtimod står vi i dag i en situation, hvor man bør erkende at supplerende indgreb er nødvendige.

Vi har stadig et indre efterspørgselspres, og der har endnu ikke vist sig sikre tegn på en afgørende vending i udviklingen på betalingsbalancen. I den forløbne del af 1970 har underskuddet på handelsbalancen endda været større end i fjor.

Det ville derfor være både urimeligt og uansvarligt, om man ikke erkendte, at vort samlede forbrug stadig er for stort og på grund af sit valutakrav er en trussel mod økonomien og dermed mod vore muligheder for at opretholde den fulde beskæftigelse.

Regeringen må derfor fastholde, at det er nødvendigt at supplere de eksisterende økonomiske foranstaltninger.

Når vi er nået til den konklusion, hænger det sammen med, at konjunkturudviklingen i andre lande, ikke mindst Vesttyskland, har fremkaldt en stigning i importpriserne. Det indebærer i sig selv en forringelse af vort bytteforhold og dermed en belastning af vor i forvejen hårdt anspændte betalingsbalance. Men det har samtidig fremkaldt en forstærket stigning i det lønregulerende pristol, som truer med igen at starte en kraftig opgang i pengeindkomsterne.

Det indebærer et faresignal i to henseender. Dels kan det give anledning til en ny efterspørgselsbølge. Dels fortsætter det på

foruroligende måde den tendens, som gennem perioder har gjort sig gældende, til, at vort omkostningsniveau stiger stærkere end vore konkurrenters.

Over for de udtalte bekymringer for, at en yderligere stramning af dansk økonomi skal føre til beskæftigelsesproblemer senere, er der grund til at fremhæve, at den internationale økonomi viser nye opgangstegn, som er af væsentlig betydning for vurderingen af vore økonomisk-politiske muligheder.

Den europæiske højkonjunktur har siden sommeren 1969 ført til en hurtig opgang i pris- og lønniveauet i de fleste vesteuropæiske lande. Medens der tidligere har været forventning om en vis afmatning, tyder den seneste udvikling på, at hele 1970 vil blive præget af en fortsat opgang i produktion og efterspørgsel i Vesteuropa. For Danmark spiller det en særlig rolle, at der er tegn på en hurtigere produktionsopgang i England, og at der også i de øvrige nordiske lande formentlig vil ske en fortsat betydelig vækst i produktion og efterspørgsel i 1970. Trods D-markens revaluering synes det åbenbart, at den ventede afmatning i Vesttyskland kun meget langsomt slår igennem.

Det betyder, at der er afsætningsmuligheder, som vi kan udnytte til en forbedring af betalingsbalancen.

Men det er regeringens opfattelse, at de kun vil blive udnyttet, hvis vi sørger for, at to betingelser er opfyldt.

For det første må vi sørge for, at der ikke er et indenlandsk efterspørgselspres, som skaber kapacitetsproblemer for eksporten.

For det andet er det afgørende, at opgangen i de indenlandske omkostninger bliver så svag som muligt, så vi konkurrencemæssigt kan blive rustet bedre til at udnytte de muligheder, den udenlandske højkonjunktur skaber for os.

Og det er vigtigt, at disse forudsætninger bliver opfyldt så hurtigt som muligt. Vi kan komme ud for en ny international afdæmpning, og enhver ved, at der er store fordele ved at forsøge et eksportfremstød, når det kan støttes af gode afsætningskonjunkturer.

I den sammenhæng må det volde alvorlige betænkeligheder, at prisstigningerne som nævnt har vist sig at være noget kraftigere end forventet tidligere på året især som følge af importprisstigninger. Vi står altså over for en gammelkendt situation, hvor der